

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA

Krapina, studeni 2012.

S A D R Ź A J

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	4
	Financijski izvještaji	5
II.	REVIZIJA ZA 2011.	12
	Ciljevi i područja revizije	12
	Metode i postupci revizije	12
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2010.	12
	Nalaz za 2011.	14
III.	MIŠLJENJE	20

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/12-02/25
URBROJ: 613-02-03-12-7

Krapina, 30. studenoga 2012.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE SELJAČKE STRANKE ZA 2011.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), odredba članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine 1/07), te odredbi članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11 i 61/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske seljačke stranke (dalje u tekstu: Stranka) za 2011.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 9. srpnja do 30. studenoga 2012.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Svojestvo pravne osobe Stranka je stekla u veljači 1990. upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo uprave. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Kralja Zvonimira 17. Djelokrug rada Stranke je određen Statutom i Programom.

Stranka svojim djelovanjem promiče nacionalnu slogu, mir, pravice i čovječnost. Brine o svim socijalno osjetljivim slojevima društva, o očuvanju nacionalnih, kulturnih tradicijskih i ekoloških vrijednosti, te slobodi vjeroispovijesti i pravu svakog čovjeka da poštujući prava drugih uredi svoj život prema vlastitom izboru. Kao humanistička i socijalno osjetljiva Stranka brine se o svim socijalno osjetljivim slojevima društva, o očuvanju nacionalnih, kulturnih i tradicijskih, te ekoloških vrijednosti, o slobodi vjeroispovijesti i pravu svakog čovjeka da, poštujući prava drugih uredi svoj život prema vlastitom izboru. Stranka je slijednik Hrvatske pučke seljačke stranke osnovane 1904., a od 1925. djeluje pod sadašnjim imenom.

Programom je utvrđeno da Stranka čini sve da se hrvatska država izgradi na načelima čovječnosti, slobode, demokracije, mirotvorstva, znanja pravne države, socijalnih pravica, zaštite čovjekova zdravlja i zaštite čovjekove okoline, te da njezine gospodarske temelju čine obiteljska gospodarstva, u smislu nauka braće Antuna i Stjepana Radića.

Statutom iz prosinca 2009. su utvrđeni naziv, sjedište i znak Stranke, zastupanje, ciljevi, način djelovanja i javnost rada, prava i obveze članstva, ustrojstvo, interesni oblici djelovanja odnosno asocijacije, tijela upravljanja, trajanje mandata i opoziv, sredstva za rad, te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke.

Članom Stranke može postati svaki punoljetni poslovno sposobni hrvatski državljanin koji prihvaća programske ciljeve i Statut Stranke. Predsjednik ustrojstvenog oblika učlanjuje člana koji ima prebivalište na njegovom području. Ogranak, općinska, gradska i županijska organizacija mogu uskratiti primitak u članstvo, ali su o tome dužni obavijestiti predsjedništvo Stranke, te obrazložiti razloge. Stranka može imati i počasne članove.

Rad Stranke se obavlja u okviru Središnjice, županijskih organizacija, organizacije grada Zagreba, drugih gradskih i općinskih organizacija, te ogranaka u oblicima prema kriterijima teritorijalne razine i funkcionalnosti, kojima se postiže decentralizacija odlučivanja i funkcioniranja, radi jačanja Stranke kao cjeline. Na području Republike Hrvatske ima 447 općinskih i 125 gradskih organizacija koje zajedno imaju 2 620 ogranaka. Posebni oblici jesu organizacije Stranke u inozemstvu. Interesni oblici djelovanja (organizacije unutar Stranke) su: Organizacija žena, Organizacija mladih, Sveučilišna organizacija te drugi oblici prema odluci Glavnog odbora (u veljači 2010. osnovana je Organizacija branitelja Stranke pod nazivom Hrvatski sokol).

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke su ustrojena sljedeća tijela: Glavna skupština, Glavni odbor, Prošireno predsjedništvo, Predsjedništvo, Predsjednik, Nadzorni odbor, Časni sud, Statutarno povjerenstvo, Klub saborskih zastupnika i druga tijela. Mandat članova tijela je četiri godine.

Glavna skupština je najviše tijelo Stranke, a čine ju izabrani predstavnici županijskih organizacija. Županijska organizacija na svakih upisanih 50 članova bira u Glavnu skupštinu po jednog predstavnika. Donosi Statut, Program, Izborni program i druge akte, razmatra i usvaja izvješća koja podnosi Predsjednik i druga tijela Stranke, te obavlja i druge poslove vezano uz djelovanje Stranke u skladu s odredbama Statutom.

Glavni odbor je najviše tijelo Stranke između dva zasjedanja Skupštine, a čine ga članovi proširenog predsjedništva, državni tajnici, zamjenici župana, predsjednici i zamjenici predsjednika županijskih skupština, gradonačelnici, ravnatelji ravnateljstva stručnog vijeća i 30 izabranih članova koje bira Glavna skupština. Utvrđuje prijedlog Statuta, Programske deklaracije i Izbornog programa, donosi strateške i programske smjernice, odluke o ustrojavanju regionalnih organizacija, proračun prihoda i rashoda i odobrava završni račun, donosi odluke o žalbama, poslovnik o svom ustrojstvu i radu, utvrđuje liste kandidata za Hrvatski sabor, tekuću politiku Stranke, upravlja imovinom Stranke, utvrđuje predstavnike u tijelima izvršne vlasti, te obavlja i druge poslove u skladu s programskim ciljevima, Statutom i odlukama Skupštine. Predsjednik Stranke ujedno je predsjednik Glavnog odbora.

Prošireno predsjedništvo čine članovi predsjedništva, predsjednici županijskih organizacija, predsjednik Stručnog vijeća i po jedan predstavnik svake obvezne koordinacije. Provodi odluke i zaključke Glavne skupštine i Glavnog odbora, predlaže gospodarske, socijalne i druge programe, donosi poslovnik o svojem radu, u izvanrednim i hitnim slučajevima donosi odluke iz nadležnosti Glavnog odbora, te obavlja i druge poslove predviđene Statutom, odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora.

Predsjedništvo Stranke čine predsjednik Stranke, pet potpredsjednika, Glavni tajnik, predsjednici regionalnih organizacija Stranke, pet biranih članova Predsjedništva, saborski zastupnici, članovi Vlade Republike Hrvatske, župani, pet predstavnika županijskih organizacija koji su za županijske skupštine ostvarile najbolji izborni rezultat i predsjednici asocijacija. Predsjedništvo provodi odluke i zaključke Glavne skupštine i Glavnog odbora, vodi tekuću politiku Stranke, predlaže i provodi programe Stranke, donosi političke i druge odluke o pitanjima o kojima ne odlučuju Glavna skupština i Glavni odbor, predlaže proračun, brine za njegovo izvršavanje, utvrđuje prijedlog završnog računa, donosi Pravilnik o radu tajništva središnjice Stranke, Pravilnik o evidenciji članstva, Poslovnik o svom radu, te obavlja i druge poslove predviđene Statutom, odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, skrbi o cjelovitosti poslovanja Stranke te brine o poštivanju Statuta i zakonitosti rada Stranke, vodi politiku Stranke u skladu s programskim dokumentima, brine o izvršenju odluka Glavne skupštine, Glavnog odbora, Proširenog predsjedništva i Predsjedništva, samostalno parafira međustranačke sporazume i dogovore, a potpisuje kad ih prihvati Glavni odbor, brine o imovini Stranke i naredbodavac je o financijskim sredstvima, imenuje voditelja ureda Predsjednika Stranke, podnosi Glavnoj skupštini Izvješće o radu Stranke za mandatno razdoblje, saziva i predsjedava Glavnom odboru, Proširenom predsjedništvu i Predsjedništvu, predlaže kandidate za zastupnike u Hrvatski sabor i predstavnike Stranke u tijelima izvršne vlasti Republike Hrvatske, te obavlja i druge dužnosti utvrđene zakonima, Statutom, odlukama Glavne skupštine, Glavnog odbora, Proširenog predsjedništva i Predsjedništva. Za svoj rad odgovoran je Glavnoj skupštini. U 2011. predsjednik je bio Josip Friščić, a od veljače 2012. predsjednik je Branko Hrg.

Nadzorni odbor nadzire i prati provođenje Statuta i odluka središnjih tijela Stranke, financijsko - materijalno poslovanje, pregledava završni račun i podnosi Izvješće nadležnim tijelima Stranke. Sastoji se od pet članova i pet zamjenika.

Časni sud Stranke odlučuje u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih časnih sudova, o izrečenim stegovnim mjerama, kao i protiv odluka o suspenziji u skladu s Pravilnikom koji donosi Glavni odbor. Sastoji se od pet članova i pet zamjenika.

Statutarno povjerenstvo je dužno davati obvezna tumačenja Statuta i drugih općih akata na zahtjev središnjih tijela Stranke. Za svoj rad je odgovorno Glavnoj skupštini. Sastoji se od pet članova i pet zamjenika.

Klub saborskih zastupnika Stranke ima svrhu da izabranim zastupnicima u Hrvatskom saboru omogući dogovaranje o zajedničkim stavovima u interesu Stranke, te vodi brigu o sadržaju i načinu nastupanja zastupnika u radu Hrvatskog sabora.

Tajništvo je operativno i izvršno tijelo koje obavlja administrativno tehničke poslove za potrebe Stranke. Na čelu tajništva je Glavni tajnik koji organizira, koordinira i upravlja poslovima tajništva, surađuje s predsjednikom i potpredsjednicima, priprema sjednice Skupštine, Glavnog odbora, Proširenog predsjedništva i Predsjedništva i obavlja druge dužnosti predviđene Statutom i odlukama Skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva. Od travnja 2008. do siječnja 2012. Glavni tajnik je Nenad Matić, a od veljače 2012. Ilija Čorić.

Uz Statut i Program doneseni su i drugi opći akti (Pravilnik o financijskom poslovanju, Poslovnik o ustrojstvu i radu izborne Glavne skupštine, Pravilnik o organizaciji, radu i poslovanju tajništva), kojima je uređeno poslovanje Stranke.

Planiranje

Financijski plan za 2011. je donesen i usvojen na sjednicama Predsjedništva i Glavnog odbora u prosincu 2010. Izmjene financijskog plana su donesene u rujnu 2011.

Ukupni prihodi su planirani u iznosu 9.201.140,00 kn, rashodi u iznosu 11.637.000,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 2.435.860,00 kn. Manjak prihoda predviđa se pokriti iz prenesenog viška prihoda prethodne godine, koji je iznosio 7.009.941,00 kn. Planirani prihodi se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 2.301.140,00 kn, iz proračuna jedinica lokalne samouprave u iznosu 3.500.000,00 kn, od članarina u iznosu 600.000,00 kn, donacija u iznosu 2.500.000,00 kn i drugih prihoda u iznosu 300.000,00 kn. Planirani rashodi se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 1.250.000,00 kn, materijalne rashode u iznosu 10.115.000,00 kn, amortizaciju u iznosu 180.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 12.000,00 kn i donacije u iznosu 80.000,00 kn. Ostvarenje plana prate i analiziraju Predsjednik Stranke, Glavni tajnik i Nadzorni odbor.

Godišnjim programom rada za 2011., koji je donesen u prosincu 2010. predviđeno je financiranje aktivnosti u iznosu 8.910.000,00 kn, od čega za pripremu izbornih aktivnosti u iznosu 5.000.000,00 kn, organizaciju sjednica tijela Stranke u iznosu 1.500.000,00 kn, izradu i distribuciju promotivnih materijala u iznosu 500.000,00 kn i druge programe (pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn) u iznosu 1.910.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji, Godišnji program rada i financijski plan nisu objavljeni na web-stranicama Stranke.

Izvješće o donacijama primljenima tijekom godine je sastavljeno i objavljeno na web-stranicama Stranke u veljači 2012. Objavljeni podaci odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2011., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 9.282.484,00 kn, što je za 1.710.767,00 kn ili 22,6% više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 81.344,00 kn ili 0,9%.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2010.	Ostvareno za 2011.	Indeks 4/3
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz državnog proračuna	2.519.763,00	2.301.140,00	91,3
2.	Prihodi iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	3.597.549,00	3.432.102,00	95,4
3.	Prihodi od članarina	600.455,00	620.209,00	103,3
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	410.554,00	2.613.499,00	636,6
5.	Drugi prihodi	443.396,00	315.534,00	71,2
	Ukupno	7.571.717,00	9.282.484,00	122,6

Od ukupnih prihoda, na prihode ostvarene u Središnjici Stranke se odnosi 5.069.528,00 kn ili 54,6%, a na prihode ostvarene u drugim organizacijskim jedinicama 4.212.956,00 kn ili 45,4% ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje prihoda u iznosu 2.202.945,00 kn se odnosi na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija), radi financiranja izborne kampanje.

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna su ostvareni u iznosu 2.301.140,00 kn, što je 24,8% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, koji je bio na snazi do veljače 2011., Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je na snazi od ožujka 2011., te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka u 2011., koju je donio Hrvatski sabor u siječnju 2011.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru, nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista i zastupnici nacionalnih manjina. Do izbora zastupnika u Hrvatski sabor, koji su održani 4. prosinca 2011., Stranka je imala šest zastupnika, a nakon izbora ima jednog zastupnika.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 3.432.102,00 kn što je 37,0% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata (na snazi do veljače 2011.), Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (na snazi od ožujka 2011.), te na temelju pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 620.209,00 kn, što je 6,7% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od članskih doprinosa u iznosu 597.179,00 kn i godišnjih članarina u iznosu 23.030,00 kn.

Prihodi od članskih doprinosa se odnose na sredstva, koja su prema Odluci o visini izdvajanja iz plaća, naknada i drugih primanja dužnosnika Stranke iz rujna 2008., obvezni plaćati zastupnici u Hrvatskom saboru, dužnosnici u izvršnoj vlasti, javnim poduzećima i ustanovama, te članovi poglavarstava u visini 3,0% neto plaće mjesečno, odnosno 3,0% od mjesečnih neto prihoda.

Obveza uplate članarine, čija visina ovisi o imovinskim mogućnostima ili odluci županijske organizacije Stranke, utvrđena je Odlukom o visini i raspodjeli članarine članova Stranke iz rujna 2009. O primitku članarina, članovima su izdavane potvrde. Organizacijske jedinice Stranke su vodile evidencije o primljenim članarinama u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. (obrazac E-G).

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 2.613.499,00 kn, što je 28,2% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te članaka 13. i 14. Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke. Prema navedenim odredbama, dobrovoljni prilogi (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate političkoj stranci za politički rad, odnosno financiranje izborne promidžbe.

Za svaki primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) izdaje se potvrda te vodi evidencija u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe, te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11 i 93/11).

Stranka je tijekom 2011. dobila dobrovoljne priloge (donacije) uplaćene u novcu od 61 fizičke osobe u iznosu 328.830,00 kn (pojedinačnih iznosa od 50,00 kn do 30.000,00 kn), te od 53 pravne osobe u iznosu 2.284.669,00 kn koje su pojedinačno iznosile od 300,00 kn do 200.000,00 kn. Iznosi primljenih pojedinačnih donacija fizičkih i pravnih osoba su u skladu s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Na web-stranicama Stranke su objavljeni izvješće o primljenim donacijama za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., od 1. srpnja do 31. prosinca 2011., te financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe. Objavljeni podaci odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama Stranke.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 315.534,00 kn, što je 3,4% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od tečajnih razlika u iznosu 203.365,00 kn, kamata 94.872,00 kn i na prihode od refundacija u iznosu 17.297,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2011., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 12.427.866,00 kn, što je za 4.898.788,00 kn ili 65,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 790.866,00 kn ili 6,8%. Vrijednosno značajnije odstupanje se odnosi na druge materijalne rashode, koji su ostvareni za 230.373,00 kn ili 10,5% više od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2010.	Ostvareno za 2011.	Indeks 4/3
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	1.710.255,00	1.198.641,00	70,1
2.	Materijalni rashodi	5.366.397,00	10.861.114,00	202,4
2.1.	- Rashodi za promidžbu	436.396,00	5.930.373,00	1.358,9
2.2.	- Drugi materijalni rashodi	4.930.001,00	4.930.741,00	100,0
3.	Rashodi za amortizaciju	275.785,00	237.019,00	85,9
4.	Financijski rashodi	87.242,00	44.482,00	51,0
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	89.099,00	80.410,00	90,2
6.	Drugi rashodi	300,00	6.200,00	2.066,7
	Ukupno	7.529.078,00	12.427.866,00	165,1
	Manjak prihoda		3.145.382,00	

Vrijednosno značajnije povećanje rashoda u iznosu 5.493.977,00 kn se odnosi na rashode za promidžbu, s obzirom da su u prosincu 2011. održani izbori za zastupnike u Hrvatski sabor zbog čega su aktivnosti Stranke bile značajnije.

U okviru drugih materijalnih rashoda vrijednosno značajniji rashodi u iznosu 4.529.563,00 kn se odnose na reprezentaciju u iznosu 1.262.353,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.061.482,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 956.044,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 516.956,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 267.978,00 kn, komunalne usluge u iznosu 150.241,00 kn, naknade volonterima u iznosu 145.942,00 kn, te na grafičke, tiskarske i usluge fotokopiranja u iznosu 168.567,00 kn.

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu 12.427.866,00 kn, na rashode Središnjice se odnosi 9.537.081,00 kn ili 76,7% ukupnih rashoda, a na rashode drugih organizacijskih jedinica 2.890.785,00 kn ili 23,3%.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 1.198.641,00 kn, što je 9,6% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na plaće u iznosu 1.000.766,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 160.875,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 37.000,00 kn. U odnosu na 2010. rashodi za plaće su manji za 511.614,00 kn ili 29,9%, zbog smanjenja prosječnog broja zaposlenih tijekom godine. Koncem 2010. u Stranci je 15 zaposlenika (prema satima rada). Sa zaposlenicima je zaključeno pet ugovora o radu na određeno vrijeme i 13 na neodređeno vrijeme (od toga pet u Središnjici). Obračun i isplatu plaća obavlja Središnjica. Sredstva za isplatu plaće svih zaposlenika uplaćuju županijske organizacije i gradske organizacije Središnjici. Obračun plaća obavljen je u skladu s odredbama Pravilnika o organizaciji, radu i poslovanju tajništva Stranke, koji je donesen u veljači 2006., te drugim propisima koji uređuju način obračuna i isplate plaća i naknada zaposlenima. Koeficijente za izračun plaće zaposlenika određuje Predsjedništvo na prijedlog Glavnog tajnika. Zaposlenicima u županijskim organizacijama koeficijenti za obračun plaće određuju se u skladu sa financijskim mogućnostima županijskih organizacija. Porezi i doprinosi obračunani su i uplaćeni u skladu s propisima.

Naknade zaposlenima isplaćene su u iznosu 37.000,00 kn, a odnose se na prigodne godišnje nagrade. Naknade su obračunane i isplaćene u visini porezno dopuštenih iznosa, na temelju odluke Predsjednika Stranke.

- Rashodi za promidžbu

Rashodi za promidžbu su ostvareni u iznosu 5.930.373,00 kn, što je 47,7% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na usluge promidžbe i informiranja u kampanji za parlamentarne izbore, usluge elektronskih medija, najam oglasnog prostora za plakate, grafičke i tiskarke usluge, nabavu promidžbenog materijala, intelektualne usluge, izradu filmova i fotografija, autorske honorare i usluge studentskog servisa. Vrijednosno značajniji rashodi u iznosu 5.647.395,00 kn su ostvareni u Središnjici za usluge promidžbe i informiranja za izbore zastupnika u Hrvatski sabor (koji su održani 4. prosinca 2011.), a odnose se na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 2.462.833,00 kn, usluge elektronskih medija u iznosu 1.413.846,00 kn, najam oglasnog prostora za plakate u iznosu 500.354,00 kn, grafičke i tiskarke usluge u iznosu 470.422,00 kn, usluge objave u tisku u iznosu 375.082,00 kn, druge usluge promidžbe u iznosu 207.604,00 kn, nabavu promidžbenog materijala u iznosu 138.058,00 kn, intelektualne usluge u iznosu 26.451,00 kn, izradu filmova i fotografija u iznosu 21.500,00 kn, druge usluge u iznosu 12.929,00 kn, najamnine u iznosu 9.498,00 kn, autorske honorare u iznosu 5.997,00 kn, te na usluge studentskog servisa u iznosu 2.821,00 kn.

Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe je objavljen na web-stranicama Stranke. Iskazani podaci u navedenom Izvještaju ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama (prema Izvještaju, prihodi za financiranje izborne promidžbe su ostvareni u iznosu 5.378.163,00 kn, a rashodi u iznosu 5.818.522,00 kn, dok su u poslovnim knjigama prihodi za izbornu promidžbu iskazani u iznosu 5.662.977,00 kn, a rashodi u iznosu 6.136.677,00 kn).

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 4.930.741,00 kn, što je 39,7% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na reprezentaciju u iznosu 1.262.353,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.061.482,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 956.044,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 516.956,00 kn (uredski i drugi materijal u iznosu 265.887,00 kn i energija u iznosu 251.069,00 kn), zakupnine i najamnine u iznosu 267.978,00 kn, grafičke, tiskarske i usluge fotokopiranja u iznosu 168.567,00 kn, komunalne usluge u iznosu 150.241,00 kn, naknade volonterima u iznosu 145.942,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 96.512,00 kn (naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu 60.150,00 kn, putni troškovi zaposlenih u iznosu 36.362,00 kn), izradu vijenaca u iznosu 89.725,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 73.136,00 kn, računalne usluge u iznosu 35.626,00 kn, uređenje prostora u iznosu 26.375,00 kn, premije osiguranja u iznosu 24.683,00 kn, izradu filmova i fotografija u iznosu 19.746,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu 16.122,00 kn, članarine u iznosu 13.904,00 kn i druge usluge u iznosu 5.349,00 kn.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije su ostvareni u iznosu 80.410,00 kn, što je 0,6% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na tekuće donacije, a vrijednosno značajnije su donacije Središnjice u iznosu 31.854,00 kn (Hrvatskom seljačkom savezu 12.000,00 kn, svetištu 10.000,00 kn, te više novčanih pomoći udrugama građana u pojedinačnoj vrijednosti do 5.000,0 kn).

- Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2011. iznosi 3.145.382,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 7.009.941,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 3.864.559,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2011., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 8.678.034,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2011.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2011.	Stanje 31. prosinca 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	1.664.677,00	1.511.971,00	90,8
2.	Financijska imovina	6.876.603,00	7.166.063,00	104,2
2.1.	Novac u banci i blagajni	6.671.722,00	6.934.738,00	103,9
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenika, te za više plaćene poreze i drugo	86.881,00	113.325,00	130,4
2.3.	Dionice i udjeli u glavnici	118.000,00	118.000,00	100,0
Ukupno imovina		8.541.280,00	8.678.034,00	101,6
3.	Obveze	925.316,00	4.207.451,00	454,7
3.1.	Obveze za rashode	825.316,00	1.207.451,00	146,3
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	100.000,00	3.000.000,00	3.000,0
4.	Vlastiti izvori	7.615.964,00	4.470.583,00	58,7
Ukupno obveze i vlastiti izvori		8.541.280,00	8.678.034,00	101,6

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2011. veća je u odnosu na stanje iskazano početkom 2011. za 136.754,00 kn. Povećanje vrijednosti obveza za 2.900.000,00 kn, u odnosu na početak 2011., se odnosi na obveze za kredit poslovne banke, radi financiranja izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u prosincu 2011.

Vrijednost nefinancijske imovine se odnosi na uredsku i komunikacijsku opremu, te namještaj u iznosu 1.873.301,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 724.537,00 kn, umjetnička djela u iznosu 698.655,00 kn, računalne programe u iznosu 105.645,00 kn, zemljište u iznosu 50.000,00 kn, te na ispravak vrijednosti proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 1.940.167,00 kn. Smanjenje vrijednosti u odnosu na početak 2011., za 152.706,00 kn ili 9,2% se odnosi na ispravak vrijednosti.

Vrijednost financijske imovine se odnosi na novac u banci i blagajni u iznosu 6.934.738,00 kn, jamčevne pologe i potraživanja u iznosu 113.325,00 kn, te na dionice i udjele u glavnici u iznosu 118.000,00 kn (u zakladi 100.000,00 kn i u trgovačkom društvu 18.000,00 kn). Novčana sredstva se najvećim dijelom odnose na oročena sredstva ostvarena prodajom zgrade, u Londonu, u 2007. Jamčevni polozi i potraživanja u iznosu 113.325,00 kn se odnose na jamčevne pologe iz ranijeg razdoblja (za najam automobila putem leasinga) u iznosu 24.138,00 kn, potraživanja od zaposlenih u iznosu 1.731,00 kn, predujmove u iznosu 49.402,00 kn i druga nespomenuta potraživanja u iznosu 38.054,00 kn.

Obveze se odnose na obveze za kredit u iznosu 3.000.000,00 kn, prema dobavljačima u iznosu 1.093.779,00 kn, za zaposlene u iznosu 101.372,00 kn i druge obveze u iznosu 12.300,00 kn. Do konca rujna 2012. podmirene su u iznosu 769.279,00 kn, dok obveze u iznosu 324.500,00 kn nisu podmirene.

Tijekom 2011. Stranka se zadužila kod poslovne banke u iznosu 3.000.000,00 kn za financiranje povremenih potreba u obrtnim sredstvima. Kamata je ugovorena 4,7% godišnje fiksno, rok povrata sredstava do konca travnja 2012. Kao osiguranje povrata kredita Stranka je položila garantni depozit u protuvrijednosti 560.000 GBP. Kredit je vraćen u cijelosti u travnju 2012. iz sredstava depozita.

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu 4.470.583,00 kn i manji su za 3.145.381,00 kn u odnosu na početak godine. Smanjenje se odnosi na iskazani manjak prihoda na koncu 2011. Vlastiti izvori se u cijelosti odnose na preneseni višak prihoda ostvaren u prethodnom razdoblju.

II. REVIZIJA ZA 2011.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje,
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda,
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također je obavljena provjera ulaznih računa, te računska točnost dokumentacije u vezi rashoda za zaposlene, promidžbu, intelektualne i osobne usluge, naknade za obavljanje aktivnosti osobama izvan radnog odnosa, reprezentaciju, usluge telefona, pošte i prijevoza, te druge rashode. Obavljeni su razgovori sa zakonskim predstavnikom, voditeljem materijalno financijskog poslovanja, Glavnim tajnikom Stranke, te osobama zaduženim za vođenje poslovnih knjiga Središnjice i pojedinih organizacijskih jedinica, te Stranke u cjelini. Provjereno je jesu li podaci objavljeni na web stranici Stranke.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2010.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Stranke za 2010., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio postići dogovorno rješenje za podmirenje obveze prema dobavljaču sadnica maslina, s obzirom na starost obveze, odvjjetničke i sudske troškove, te zatezne kamate. Također je naložio evidentirati poslovne događaje u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Nadalje je naložio osigurati podatke iz kojih će biti vidljivo za koje aktivnosti, odnosno ciljeve Stranke su izvršeni rashodi, što je propisno odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Revizijom za 2011. je utvrđeno da nije postupljeno prema danim nalogima i preporukama.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2011.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi i rashodi, te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje (godišnji program rada, poslovne knjige, popis imovine i obveza, objave podataka), prihode u dijelu koje se odnose na prihode proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te poslovne prostore koje Stranka koristi.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih kontrola osigurava ekonomično i učinkovito ostvarivanje ciljeva poslovanja, poštivanje zakonske regulative, sprečavanje i otkrivanje pogrešaka, kvalitetu računovodstvenih podataka, pravodobno pružanje financijskih i rukovodnih informacija, te povećava odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom.

Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Slabosti sustava unutarnjih kontrola su uočene u praćenju izvršenja godišnjeg programa rada prema rashodima, vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja za Stranku u cjelini, vođenju blagajničkog poslovanja, evidentiranju obveza i potraživanja, dokumentiranju rashoda za usluge izborne promidžbe, popisu imovine i obveza, objavi podataka, приходima u dijelu koji se odnosi na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te evidenciji o poslovnim prostorima koje Stranka koristi.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje radnji za provođenje učinkovitijeg sustava unutarnje kontrole.

- 1.2. *Stranka se nije očitovala na točku nalaza, koja se odnosi na uspostavljanje učinkovitijeg sustava unutarnje kontrole.*

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Stranka je obavezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe i Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

- Godišnji program rada

Godišnjim programom rada Stranke i financijskim planom za 2011. koji su doneseni u prosincu 2010., predviđena su financijska sredstva za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom u iznosu 8.910.000,00 kn. Predviđeno je sredstva utrošiti za pripremu izbornih aktivnosti u iznosu 5.000.000,00 kn, organizaciju sjednica tijela Stranke u iznosu 1.500.000,00 kn, izradu i distribuciju promotivnih materijala u iznosu 500.000,00 kn i razne programe (pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn) u iznosu 1.910.000,00 kn.

Stranka ne prati izvršenje programa prema rashodima. Iz računa i druge dokumentacije nije vidljivo za koju aktivnost su izvršeni rashodi, odnosno jesu li rashodi izvršeni za aktivnosti predviđene programom rada.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojom je propisano da politička stranka, odnosno nezavisni zastupnik, zastupnik nacionalnih manjina i nezavisni član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijska sredstva za ostvarenje svojih političkih ciljeva mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada i godišnjim financijskim planom.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati podatke iz kojih će biti vidljivo za koje aktivnosti, odnosno ciljeve Stranke su izvršeni rashodi, što je propisano odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Poslovne knjige

Poslovne knjige se vode pojedinačno za Središnjicu i organizacijske jedinice (županijske organizacije i organizacija grada Zagreba), a ustrojeni su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Knjigovodstvena dokumentacija se nalazi u navedenim organizacijskim jedinicama. U Središnjici su, od pomoćnih knjiga ustrojene: knjiga blagajne, knjiga ulaznih računa, analitička evidencija dobavljača, te evidencija službenih putovanja. Knjiga dugotrajne nefinancijske imovine nije ustrojena. Također, nisu ustrojene poslovne knjige za Stranku u cjelini. Odredbama članka 5. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da je glavna knjiga sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima, te приходima i rashodima.

U poslovnim knjigama su evidentirana potraživanja od fizičke osobe iz ranijih godina, za novčana sredstva, isplaćena putem bankomata u iznosu 49.402,00 kn, za koja do studenog 2012. nije predložena dokumentacija o utrošku sredstava, a nisu poduzimane mjere naplate potraživanja.

Rashodi u iznosu 2.462.833,00 kn, koji se odnose na usluge promidžbe i informiranja, evidentirani su u poslovnim knjigama Središnjice na temelju računa dobavljača uz koje su priložene procjene troškova odnosno troškovnici, a nije priložena specifikacija obavljenih usluga, te nije vidljivo kada i koje usluge su obavljene. Računi su ispostavljeni prema ugovoru o poslovnoj suradnji za osmišljavanje i realizaciju cjelovitog komunikacijskog programa za izbornu kampanju na nacionalnoj razini, kreativni razvoj i produkciju promotivnih materijala i upravljanje projektom, planiranje i zakup prostora u medijima, dostavu materijala medijima, prilagođavanje medija plana eventualnim izmjenama, analizu, kontrolu medijskog proračuna, poslove sa segmentima javnosti, marketing događanja, te druge nespecificirane usluge. Ugovor ne sadrži datum zaključenja. Iz podataka navedenih na računu se ne može potvrditi da su poslovni događaji stvarno nastali. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 3. točka 1. i članka 4. točka 3. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08 i 7/09), prema kojima se računovodstvo neprofitnih organizacija temelji na opće prihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija.

Odredbama članka 9. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je isprava za knjiženje uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, jer su blagajnički izvještaji vođeni mjesečno ili za više mjeseci, a trebali su biti vođeni dnevno. Osim toga, uplate i isplate su u većem broju slučajeva obavljane bez vjerodostojne dokumentacije, jer za uplatu i isplatu gotovog novca nisu u većem broju slučajeva ispostavljane uplatnice ni isplatanice koje sadrže podatke i potpise osoba koje su novac uplatile odnosno kojima je novac isplaćen. Uplate i isplate u blagajnu su knjižene na temelju ispostavljenih računa i putnih naloga. Ukupni promet u blagajni u tri organizacijske jedinice, za koji ne postoje uplatnice iznosi 18.638,00 kn, a za koji ne postoje isplatanice iznosi 38.231,43 kn. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 56. stavka 1., 2. i 3. Općeg poreznog zakona (Narodne novine 147/08 i 18/11), kojima je propisano da primitke i izdatke iz blagajne (gotovinski promet) treba bilježiti slijedom njihova nastanka, svakodnevno. Bilježenje podataka u poslovne knjige mora se temeljiti na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama. Smatra se da je isprava za knjiženje uredna kad se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti poslovne knjige za Stranku u cjelini. Nadalje se nalaže, evidentirati poslovne događaje (potraživanja i rashode) u poslovnim knjigama na temelju istinitih i vjerodostojnih isprava, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Također se nalaže blagajničko poslovanje voditi u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona.

- Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza sa stanjem 31. prosinca 2011. je obavljen u Središnjici i većem broju organizacijskih jedinica. Popisom je obuhvaćena oprema, novac, obveze i potraživanja u Središnjici i šest organizacijskih jedinica, dok je u drugim organizacijskim jedinicama popisom obuhvaćena samo oprema, na temelju popisnih lista koje su sastavila inventurna povjerenstva u pojedinim organizacijskim jedinicama. Odluku o imenovanju inventurnog povjerenstva za Središnjicu, donijelo je predsjedništvo Stranke. Centralno povjerenstvo za popis koje bi objedinilo pojedinačne popise, te izvještaj dostavilo zakonskom predstavniku, nije imenovano, a nije sastavljeno ni cjelovito Izvješće o obavljenom popisu za Stranku u cjelini. Knjigovodstveno stanje nije usklađeno sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 14. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da je nakon popisa povjerenstvo obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom predstavniku.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanja popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

- Objava podataka

Financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe, te izvješće o donacijama primljenima tijekom godine (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., te od 1. srpnja do 31. prosinca 2011.), objavljeni su na web-stranicama Stranke, a financijski izvještaji za 2011: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz financijske izvještaje, te godišnji program rada i financijski plan, nisu objavljeni.

Prema odredbama članka 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, godišnji financijski izvještaji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su isti dužni sastavljati i podnositi na način utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija (kao i financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe, političkih stranaka, nositelja nezavisnih lista i kandidata iz članka 34. istog Zakona), javni su dokumenti. Financijske izvještaje su dužni objaviti na svojim web-stranicama najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu u trajanju od najmanje 90 dana.

Prema Izvješću Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe, prihodi su ostvareni u iznosu 5.473.853,00 kn, a rashodi u iznosu 5.914.212,00 kn. Prema Izvještaju o financiranju izborne promidžbe, koje je objavljeno na web-stranicama Stranke, prihodi za financiranje izborne promidžbe su ostvareni u iznosu 5.378.163,00 kn, a rashodi u iznosu 5.818.522,00 kn, dok su u poslovnim knjigama prihodi za izbornu promidžbu iskazani u iznosu 5.662.977,00 kn, a rashodi u iznosu 6.136.677,00 kn. Razlike se, prema pisanom obrazloženju tajništva Stranke, odnose na iskazivanje internih transfera zbog zatvaranja posebnih računa po izbornim jedinicama.

Državni ured za reviziju nalaže objavljivanje financijskih izvještaja u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- 2.2. *Stranka u svom očitovanju vezano za rashode u iznosu 2.462.833,00 kn, koji se odnose na usluge promidžbe i informiranja, obrazlaže da je ugovor zaključen s dobavljačem krajem rujna 2011. Vezano uz navod da se iz podataka navedenih na računu ne može potvrditi da su poslovni događaji stvarno nastali, Stranka je uz očitovanje dostavila dokumentaciju iz koje je vidljivo da je za medijsko planiranje utrošeno 1.239.000,00 kn, za medijsko praćenje 446.335,00 kn, za radijsko praćenje 59.218,82 kn, te za najam oglasnog prostora za plakate 493.737,00 kn. Stranka se nije očitovala na navode koji se odnose na godišnji program rada, vođenje poslovnih knjiga, te popis imovine i obveza.*

3. Prihodi

- 3.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 9.282.484,00 kn, što je za 1.710.767,00 kn ili 22,6% više u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 2.301.140,00 kn, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 3.432.102,00 kn, od članarina u iznosu 620.209,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.613.499,00 kn, te na druge prihode u iznosu 315.534,00 kn. Utvrđeni su propusti i nepravilnosti koje se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 3.432.102,00 kn, na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema odredbama članaka 2. do 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke se redovito financiraju i iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u iznosu koji se određuje u proračunu navedene jedinice za svaku godinu za koju se proračun donosi. Sredstva se raspoređuju prema broju članova predstavničkog tijela u trenutku konstituiranja predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Stranka nije ustrojila evidenciju o broju vijećnika koje ima u predstavničkim tijelima općina, gradova i županija, te potraživanjima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu u većini slučajeva dostavljale Stranci obavijesti o iznosu sredstava koji joj pripada, što otežava praćenje i kontrolu pravodobnosti, te točnost naplate navedenih prihoda. Tijekom 2011. Stranka je svim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u čija tijela su imenovani članovi Stranke uputila pisane zahtjeve u kojima traži podatke o visini sredstava za rad političkih stranaka temeljem vijećničkih mandata.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje pribavljati odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke, ustrojiti odgovarajuće evidencije, te pratiti i kontrolirati naplatu potraživanja za navedene prihode.

- 3.2. *Stranka se nije očitovala na točku nalaza koja se odnosi na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.*

4. Poslovni prostori koje Stranka koristi

- 4.1. U vrijeme obavljanja revizije Stranka je od županijskih organizacijskih jedinica prikupila podatke o poslovnim prostorima koje koristi. Prema prikupljenim podacima, veći broj organizacijskih jedinica ima zaključene ugovore o zakupu, te podmiruje zakupnine na temelju ispostavljenih računa zakupodavaca.

U poslovnim knjigama za 2011. su iskazani rashodi za zakupnine i najamnine u iznosu 161.349,00 kn, koji se odnose na najam uredskih prostora u kojima se obavlja djelatnost organizacijskih jedinica Stranke. Pojedine organizacijske jedinice koriste prostorije jedinica lokalne samouprave, za koje ne plaćaju zakupninu ili plaćaju samo režijske troškove i održavanje.

Prema odredbama članka 10. stavaka 2. i 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, korištenje poslovnog prostora bez naplate na temelju/ili bez zaključenog ugovora, smatra se donacijom.

Prema navedenim odredbama, dobrovoljnim priložima (donacijama) se smatraju povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, zastupniku nacionalnih manjina, nezavisnom članu predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te nezavisnoj listi i kandidatu, za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe.

Za donacije koje se daju u obliku proizvoda ili usluga (uključujući donacije u ostalim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina, imovinska prava i sl.), fizičke i pravne osobe su dužne izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku, odnosno nezavisnog zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina ili nezavisnog člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nezavisnu listu ili kandidata, i da ne podliježe naplati. Odredbama članka 22. istog Zakona, između ostalog, se zabranjuje financiranje političkih stranaka od strane državnih tijela, javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima udjele ili dionice te javnih i drugih ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te neprofitnih udruga i organizacija.

Državni ured za reviziju predlaže sastavljanje cjelovite evidencije o poslovnim prostorima koje Stranka koristi, uz navođenje kriterija prema kojima se poslovni prostori koriste (ugovor o zakupu, bez naknade na temelju/ili bez zaključnih ugovora), te osnovnim elementima o prostoru kao što su: zakupodavac ili vlasnik prostora, adresa i površina poslovnog prostora, uvjeti korištenja, datum i rok na koji je ugovor o zakupu zaključen, iznos mjesečne zakupnine i drugo. Nadalje, s obzirom da korištenje poslovnih prostora bez naknade na temelju/ili bez zaključenih ugovora, predstavlja donaciju u obliku usluga ili se smatra donacijom iz zabranjenih izvora, Državni ured za reviziju nalaže postupiti u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- 4.2. *Stranka se nije očitovala na točku nalaza, koja se odnosi na poslovne prostore koje Stranka koristi.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2011. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijom obavljenom za 2010., utvrđeni propusti i nepravilnosti koji se odnose na evidentiranje svih potraživanja i obveza, osiguravanje podataka iz kojih bi bilo vidljivo za koje aktivnosti odnosno ciljeve Stranke su izvršeni rashodi, te na podmirenje obveze prema dobavljaču sadnica maslina, ponovljeni su i u 2011.
 - Učinkovit sustav unutarnjih kontrola nije uspostavljen. Slabosti sustava unutarnjih kontrola su uočene u praćenju izvršenja godišnjeg programa rada prema rashodima, vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja za Stranku u cjelini, vođenju blagajničkog poslovanja, evidentiranju obveza i potraživanja, dokumentiranju rashoda za usluge izborne promidžbe, popisu imovine i obveza, objavi podataka, prihodima u dijelu koji se odnosi na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te evidenciji o poslovnim prostorima koje Stranka koristi. (točka 1. Nalaza)
 - Godišnjim programom rada Stranke za 2011., predviđena su financijska sredstva za ostvarivanje ciljeva u iznosu 8.910.000,00 kn (za pripremu izbornih aktivnosti u iznosu 5.000.000,00 kn, organizaciju sjednica tijela Stranke u iznosu 1.500.000,00 kn, izradu i distribuciju promotivnih materijala u iznosu 500.000,00 kn i razne programe u iznosu 1.910.000,00 kn). Stranka ne prati izvršenje programa prema rashodima. Iz računa i druge dokumentacije nije vidljivo za koju aktivnost su izvršeni rashodi, odnosno jesu li rashodi izvršeni za aktivnosti predviđene programom rada.
Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Poslovne knjige se vode pojedinačno za Središnjicu i organizacijske jedinice (županijske organizacije i organizacija grada Zagreba), a ustrojeni su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Knjigovodstvena dokumentacija se nalazi u navedenim organizacijskim jedinicama. U Središnjici su, od pomoćnih knjiga ustrojene: knjiga blagajne, knjiga ulaznih računa, analitička evidencija dobavljača, te evidencija službenih putovanja. Knjiga dugotrajne nefinancijske imovine nije ustrojena. Poslovne knjige za Stranku u cjelini nisu ustrojene. U poslovnim knjigama su evidentirana potraživanja od fizičke osobe iz ranijih godina, za novčana sredstva, isplaćena putem bankomata u iznosu 49.402,00 kn, za koja do studenog 2012. nije predočena dokumentacija o utrošku sredstava, a nisu poduzimane mjere naplate potraživanja.

Rashodi u iznosu 2.462.833,00 kn, koji se odnose na usluge promidžbe i informiranja, evidentirani su u poslovnim knjigama Središnjice na temelju računa dobavljača uz koje nije priložena specifikacija obavljenih usluga, te nije vidljivo kada i koje usluge su obavljene. Računi su ispostavljeni prema ugovoru o poslovnoj suradnji za osmišljavanje i realizaciju cjelovitog komunikacijskog programa za izbornu kampanju na nacionalnoj razini, kreativni razvoj i produkciju promotivnih materijala i upravljanje projektom, planiranje i zakup prostora u medijima, dostavu materijala medijima, prilagođavanje medija plana eventualnim izmjenama, analizu, kontrolu medijskog proračuna, poslove sa segmentima javnosti, marketing događanja, te druge nespecificirane usluge. Ugovor ne sadrži datum zaključenja. Iz podataka navedenih na računu se ne može potvrditi da su poslovni događaji stvarno nastali.

Blagajničko poslovanje nije vođeno uredno, jer su blagajnički izvještaji vođeni mjesečno ili za više mjeseci, a trebali su biti vođeni dnevno. Osim toga, za uplatu i isplatu gotovog novca nisu u većem broju slučajeva ispostavljane uplatnice ni isplatnice koje sadrže podatke i potpise osoba koje su novac uplatile odnosno kojima je novac isplaćen. Uplate i isplate u blagajnu su knjižene na temelju ispostavljenih računa i putnih naloga. Ukupni promet blagajni u tri organizacijske jedinice, za koji ne postoje uplatnice iznosi 18.638,00 kn, a za koji ne postoje isplatnice iznosi 38.231,43 kn.

Popisom imovine i obveza sa stanjem 31. prosinca 2011. je obuhvaćeno stanje opreme, novca, obveza i potraživanja u Središnjici i šest organizacijskih jedinica, dok je u drugim organizacijskim jedinicama popisom obuhvaćena samo oprema, na temelju popisnih lista koje su sastavila inventurna povjerenstva u pojedinim organizacijskim jedinicama. Odluku o imenovanju inventurnog povjerenstva za Središnjicu donijelo je predsjedništvo Stranke. Centralno povjerenstvo za popis koje bi objedinilo pojedinačne popise, te izvještaj dostavilo zakonskom predstavniku, nije imenovano, a nije sastavljeno ni cjelovito Izvješće o obavljenom popisu za Stranku u cjelini. Cjelovito Izvješće o obavljenom popisu za Stranku u cjelini nije sastavljeno. Knjigovodstveno stanje nije usklađeno sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 14. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je propisano da je nakon popisa povjerenstvo obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom predstavniku.

Financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe, te izvješće o donacijama primljenima tijekom godine (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., te od 1. srpnja do 31. prosinca 2011.), su objavljeni na web-stranicama Stranke. Godišnji financijski izvještaji za 2011: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz financijske izvještaje, te godišnji program rada i financijski plan nisu objavljeni. Prema Izvješću Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe, ostvareni su prihodi u iznosu 5.473.853,00 kn, a rashodi 5.914.212,00 kn, što nije istovjetno s podacima iz Izvještaja o financiranju izborne promidžbe koji je objavljen na web-stranicama Stranke, niti s podacima u poslovnim knjigama. Razlike se, prema pisanom obrazloženju tajništva Stranke, odnose na iskazivanje internih transfera zbog zatvaranja posebnih računa po izbornim jedinicama. (točka 2. Nalaza)

- Stranka nije ustrojila evidenciju o broju vijećnika koje ima u predstavničkim tijelima općina, gradova i županija, te potraživanjima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu u većini slučajeva dostavljale Stranci obavijesti o iznosu sredstava koji joj pripada, što otežava praćenje i kontrolu pravodobnosti, te točnost naplate navedenih prihoda. (točka 3. Nalaza)
- Veći broj organizacijskih jedinica ima zaključene ugovore o zakupu, te podmiruje zakupnine na temelju ispostavljenih računa zakupodavaca. Pojedine organizacijske jedinice koriste prostorije jedinica lokalne samouprave, za koje ne plaćaju zakupninu ili plaćaju samo režijske troškove i održavanje, što se odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, smatra donacijom u obliku usluga ili donacijom iz zabranjenih izvora. (točka 4. Nalaza)

4. Stranka je slijednik Hrvatske pučke seljačke stranke osnovane 1904., a od 1925. djeluje pod sadašnjim imenom. Svojim djelovanjem promiče nacionalnu slogu, mir, pravice i čovječnost. Rad Stranke se obavlja u okviru središnjice, županijskih organizacija, organizacije grada Zagreba, drugih gradskih i općinskih organizacija, te ogranaka u oblicima prema kriterijima teritorijalne razine i funkcionalnosti, kojima se postiže decentralizacija odlučivanja i funkcioniranja, radi jačanja Stranke kao cjeline. Na području Republike Hrvatske ima 447 općinskih i 125 gradskih organizacija koje imaju 2 620 ogranaka. Statutom iz prosinca 2009. su utvrđeni naziv, sjedište i znak Stranke, zastupanje, ciljevi, način djelovanja i javnost rada, prava i obveze članstva, ustrojstvo, interesni oblici djelovanja, odnosno asocijacije, tijela upravljanja, trajanje mandata i opoziv, sredstva za rad, te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke. Stranku predstavlja i zastupa predsjednik. U 2011. predsjednik je bio Josip Friščić, a od veljače 2012. predsjednik je Branko Hrg. Stranka ima 15 zaposlenika. Stranka je donijela financijski plan za 2011. i godišnji program rada. Financijskim planom su prihodi planirani u iznosu 9.201.140,00 kn, rashodi u iznosu 11.637.000,00 kn, te manjak prihoda u iznosu 2.435.860,00 kn. Prema podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2011., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 9.282.484,00 kn, rashodi u iznosu 12.427.866,00 kn, te manjak prihoda iznosi 3.145.382,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 7.009.941,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 3.864.559,00 kn. Prihodi ostvareni u iznosu 9.282.484,00 kn se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 2.301.140,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 3.432.102,00 kn, prihode od članarina u iznosu 620.209,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 2.613.499,00 kn, te druge prihode u iznosu 315.534,00 kn. Ostvareni prihodi su korišteni za financiranje rashoda redovnog poslovanja i izborne promidžbe. Ostvareni rashodi u iznosu 12.427.866,00 kn se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 1.198.641,00 kn, materijalne rashode u iznosu 10.861.114,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 237.019,00 kn, financijske rashode u iznosu 44.482,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 80.410,00 kn, te druge rashode u iznosu 6.200,00 kn. Prema odredbama članka 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, na web-stranicama Stranke su objavljeni financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe, te izvješće o donacijama primljenima tijekom godine (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011., te od 1. srpnja do 31. prosinca 2011.), a godišnji financijski izvještaji za 2011: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz financijske izvještaje, te godišnji program rada i financijski plan nisu objavljeni.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na računovodstveno poslovanje (godišnji program rada, poslovne knjige, knjigovodstvena dokumentacija, blagajničko poslovanje, popis imovine i obveza, objave podataka), prihode u dijelu koje se odnose na prihode proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te poslovne prostore koje Stranka koristi, dijelom su posljedica nedovoljno učinkovitog sustava unutarnjih kontrola i utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.